GAZETA KRAKOWSKA

N°. 97.

W Srodę Dnia 5. Grudnia 1810.

Z Krakowa d. 2. Grudnia.

Dzień dzisieyszy obchodzony był w naszym mieście z naywiększą uroczystością. — Jest to dzień poświęcony roczniey koronacyi Nayiaśnieyszego Cesarza Francuzów Napoleona Wielkiego; temu Bohaterowi, który dotychczasowemi swemi czynami zaćmił sławę ludzi wielkich wszelkich wieków, a następuiące pokolenia zadziwiać i w wątpliwość wprowadzać będzie, czyli podobny iemu gieniusz mógł kiedy bydź w istocie; nadto dzień ten przypomina walną ową pod Austerlitz stoczoną bitwę, która trzecią zniszczyła koalicyą.

Jak zawsze wszystkiem Napoleonowi Wielkiemu poświęconym uroczystościom łagodne sprzyja Niebo, tak podobnie w dniu dzisieyszym, po posępnym dnia wczoraysze go czasie, blaskiem swym okryte słońce, naszą zdawało się dzielić radość. — Jeszcze rano napływ ludu cały napełnił rynek, a odgłos dzwonow we wszystkich dał się słyszeć kościołach. O godzinie 9 woysko złożone z walecznych Pułków 12 i 15 piechoty, 3go jazdy uszykowało się w linią. Postawa marsowa żołnierza, szykowność iego w obrotach już w obcym woysku przyiemny sprawia widok; cóż dopiero za rzadkie bydź musi uczucie, gdy go własny wznieca nam Rodak. — Trzeba się wyrzec imienia Polaka, aby widząc woysko nasze, bydź obojętnym. — Przed godziną 10 zgromadzili się do domu JW. Stanisława Hrabi Wodzickiego, Prefekta Departamentu Krakowskiego, JW. Jenerał Kommenderuiący Biegański z całym Sztabem i wszystkich władz urzędnicy, skąd o godzinie 10 przy assystencyi cechow udali się do kościoła Archypresbyteryalnego Panny Maryi, gdzie JW. JXiądz Biskup Krakowski, Senator X. W. odprawił Nabożeństwo.

Po Kościele JW. Prefekt z JW. Jenerałem, otoczeni Woyskowemi i Cywilnemi osobami przechodząc koło w liniach stoiącego woyska, powiększyli wykrzyknienie tegoż potroyne: " Niech żyie Napoleon Wielki Cesarz Francuzow. „

Tegoż dnia dał JW. Prefekt obiad na 80 osób, na którym JW. Jmć Xiądz Biskup Krakowski, Damy tu mieszkaiące, JW. Jenerał i wiele Woyskowych i Cywilnych Osób się znaydowało. Spełniano Toast; " Niech żyie Napoleon Wielki Cesarz Francuzow! „ ktoremu byt nasz polityczny winni iesteśmy i którego potężne Ramie, połączywszy nas z częścią Braci naszych, ieszcze większego

uszczęście rokuie nam nadzieie. „ — Wszyscy bratérskie sobie podawali dłonie, na wszystkich twarzach uczucie się malowało radości.

W wieczor całe miasto było oświecone. Artyści drammatyczni tuteyszego teatru dali tego wieczora przy oświeconym pięknie, i Cyfrą Nayiaś. Cesarza i Herbami obudwoch Narodow przyozdobionym Teatrze reprezentacyą Opery *Okopy na Pradze*, przezem nastąpiła stosowna do uroczystości Kantata. Nacisk do Teatru był tak wielki, iż musiano zaprzestać wydawać biletow. Liczna Publiczność mile przyięła tak Operę, iako i Kantat, i kilkokrotnemi klaskami zaszczyciła Artystow i powtorzyła ranne okrzyki. Bal zakończył ten dzień, uroczysty, a zabawy Publiczne przeciągnęły się aż do dnia następuiącego.

Dalszy ciąg Dekretu Nayiaśnieyszego Pana, względem pomnożenia liczby Członkow Rady Stanu.

Art. 38. Osobnem urządzeniem wskazana będzie Taxa winnego od stron Mecenasom wynagrodzenie.

Mecenas, więcey od stron wymagaiący, może bydź przez stronę do Prezesa zaskarżony.

Więcey nad iednego Mecenasa strona użyć nie może.

Art. 39. Jeżeli rzecz sporna przychodzi do Rady Stanu przez odwołanie się od Rady Prefekturalney na Ministra ręce; Minister, na którego ręce takie odwołanie się nastąpiło, winien złożyć niezwłocznie w Kommissyi przez iednego z swoich Konsyliarzy, wszystkie interessu tyczące się akta, i dokładny sprawy wywod.

Art. 40. Odwołanie się do Rady Stanu od Rady Prefekturalney nie może następować po upłynieniu trzech miesięcy od daty wręczenia decyzyi, i, w czey za raportem Kommissyi przez rezolucyą Rady Stanu odsuniętem będzie. Decyzya zaś Rady Prefekturalney swoy skutek mieć powinna.

Art. 41. Podania zawierać w sobie powinny:

1mo. Wystawienie samego czynu i dowodow.
2do. Stosowną konkluzyą czyli wniosek.
3ti. Imiona, Nazwiska, powołanie i zamieszkanie stron.
4to. Wymienienie dokumentow do których strona odwołuie się, i które natychmiast do skargi przyłączonemi bydź winny.

§. Drugi.

Kommissya Podań i Instrukcyi.

Art. 42. Instrukcya rzeczy spornych odbywać się będzie w Kommissyi Podań i Instrukcyi. Ta składać się ma z Referendarzy pod prezydencyą Prezesa Rady Stanu, lub Członka Rady z porządku wypadaiącego; komplet w niey stanowią trzech.

Pomnożenie tey Kommissyi przez dodanie do niey Radzcow Stanu, stosownie do potrzeby pospiechu w działaniach, lub inney ważney okoliczności, zależy od Prezesa.

Art. 43. Skoro Kommissya podań i instrukcyi dana skargę za sporną, Prezyduiący wyznaczy Referenta do ułożenia czyli instruowania sprawy. Kommissya o takowem wyznaczeniu Referenta przez swą rezolucyą stronę uwiadomi, kopiią podanych iey dokumentow załączy, czas wyznaczy, w którym Instrukcya ma bydź ukończoną, i zdany rapport wraz z opinią.

Art. 44. Gdyby Kommissya Podań i Instrukcyi uznała skargę podaną za nie kwalifikuiącą się do Sądu spornego, na ten czas Radzie Stanu rapport uczyni, a tą rzecz zadecyduie, i do zatwierdzenia Naszego poda.

Art. 45. W rzeczach spornych, które Minister wnosić będzie do Rady Stanu, iako do Sądu spornego, stronie wręczonym będzie obwieszczenie przez Kommissyą, iż akta tyczące się sprawy, przez Urzędników administracyi publiczney złożonemi zostały, i że takowe w Sekretaryacie Rady Stanu stronom przeyrzeć i wypisać iest dozwolonem. Rapporta iednak woł Ministra nie będą kommunikowanemi stronom.

Art. 46. Jeżeli pod czas Instrukcyi okaże się, iż ieszcze daley potrzeba doch dzić czynow, albo wypada iakiey strony śledztwo uczynić, lub inkwizycye wyprowadzić, Instruent przedstawi taki stan sprawy Kommissyi, która albo dalsze dochodzenie Instruentowi zaleci, albo przełoży Radzie Stanu, aby ta wyznaczyła iednego Sędziego, iednego Radzcę Prefektury, do odbycia na mieyscu potrzebnych śledzeń i inkwizycyy. Do tych Kommissya przepisze Instrukcyą.

Art. 47. Skoro Referent ukończy Instrukcyą, uwiadomi o tem Prezyduiącego, i zda rapport Kommissyi. Ta uzna, czyli iuż rzecz iest dostatecznie instruowaną.

Art. 48. Gdy Kommissya osądzi, że Instrukcya iest ukończoną, Referent przełoży swę opinią, która w Kommissyi zwyczaynym sposobem dyskutowaną będzie, a po zakończoney dyskussyi i wziętey konklusyi, Referent ułoży rapport do Rady Stanu.

§. Trzeci.

Wręczenia.

Art. 49. W rzeczach spornych, gdzie Urzędniey Administracyyni imieniem Rządu stawaiący, są stroną powodową, złożone zostaną w Sekretaryacie Rady Stanu wszelkie wywody i dokumenta przez nich podane, a stronie przeciwney wręczone będzie uwiadomienie o tem.

Art. 50. W sporach, w których Urzędniey Administracyyni imieniem Rządu stawaiący, są stroną oskarżoną, złożenie skargi i dokumentow w Sekretaryacie Rady Stanu, zastąpi mieysce wręczenia oskarżonemu Urzędnikowi, toż samo i w dalszym ciągu sprawy ma bydź uważane.

Art. 51. Gdy wręczenie nastąpi stronie, strona odbieraiąca ie, winna odpowiedzieć od dnia wręczenia w dni 15, ieżeli iest zamieszkała w Warszawie; a ieżeli w Warszawie nie mieszka, dozwala się iey do odpowiedzi naywięcey sześć Niedziel.

Jednakowoż za przełożeniem Kommissyi, Rada Stanu skrocić tekowy termin do połowy może, iedynie w rzeczach zwłoki nie cierpiących, lub tymczasowego zaradzenia nagle potrzebuiących.

Art. 52. Podpis Mecenasa bądź na skardze, bądź na odpowiedzi, będzie uważanym za obranie przez stronę zamieszkania u niego, i odtąd wszelkie wręczenia dziać się będą u Mecenasa.

Art. 53. Powod będzie mógł w dni piętnaście po wręczonych sobie wywodach strony przeciwney, podać powtornie swe wnioski, a oskarżony do odpowiedzi na nie, rownież mieć będzie dni piętnaście od wręczenia mu powtornych wnioskow.

§. Czwarty.

Podania i Dokumenta.

Art. 54. Nie będzie mogło bydź więcey podań iak dwa od Powoda, dwa od oskarżonego, rachuiąc ius w to samę skargę.

Art. 55. Gdy się sprawa toczyć będzie przeciw więcey oskarżonym iak iednemu, a z ktorychby iedni podali swe wywody, a drudzy ich nie podali, Instrukcya daley postępować będzie przeciw wszystkim, bez względu na opóźniaiących się.

(2)

Art. 56. Mecenasi stron będą mogli w każdym czasie wszelkie akta tey sprawy tyczące się, przeyrzeć w Sekretaryacie bez żadnych opłat.

Art. 57. Żaden papier w oryginale nie będzie mógł bydź w ciągu sprawy z aktow wydanym, lecz wyięcie iego w kopii prostey lub zaświadczoney wzbronionem nie będzie.

§. Piąty.

Incidentia, czyli wnioski uboczne.

Art. 58. Wnioski uboczne; czyli (Incidentia); czynionemi będą przez podanie w Sekretaryacie Rady Stanu złożone, Kommissya nakaże ie kommunikować stronom interessowanym, ieżeli tego znaydzie potrzebę i zaleci im odpowiedzieć w przeciągu dni trzech, lub w innym oznaczonym krótkim terminie.

Art. 59. Rozpoznawanie wnioskow ubocznych łączyć się będzie z sprawą główną, i tą samą decyzyą będzie obięte. Gdyby iednakowoż potrzeba było iakiey rezolucyi nagłey i zaradczey, Instruent uczyni rapport do Kommissyi, a ta uzna, czyli wniosek uboczny ma bydź oddzielnie podany pod decyzyą Rady Stanu, a w ten czas postąpionym będzie w zwyczayney formie.

§. Szósty.

Zarzut fałszu.

Art. 60. W przypadku uczynionego zarzutu w formie prawney o fałsz, lub o sfałszowanie dokumentu, Kommissya zaleci stronie popisuiącey się z takowym dokumentem, aby w przeciągu oznaczonego czasu oświadczyła się, czyli na dokumencie takowym swoię sprawę chce popierać.

Art. 61. Jeżeli strona w terminie wyznaczonym nie uczyni zadosyć powyższemu zaleceniu, albo oświadczy, iż nie chce używać tego dokumentu, w ten czas tenże będzie odrzuconym, ale natychmiast Prokurator wyższego Sądu kryminalnego uwiadomionym zostanie. Jeżeli zaś oświadczy, iż obstaie przy swym dokumencie, Kommissya ułoży opinią, i wniesie ią do decyzyi Rady Stanu, która postanowi, czyli sprawa główna ma bydź wstrzymaną, póki w Sądzie przyzwoitym sprawa o fałsz lub o sfałszowanie dokumentu rozsądzoną nie będzie, lub też zadecyduie spór główny, ieżeli wyrok nie będzie zależał od dokumentu zaskarżonego.

§. Siodmy.

Wchodzenie trzeciego, czyli (Interventia.)

Art. 62. Wchodzenie trzeciego czyli (Interventia) następuie przez podanie. Jeżeli Kommissya znaydzie tego potrzebę, wyda rezolucyą, aby podanie kommunikowane było stronom do odpowiedzi w oznaczonym czasie. Jednakowoż decyzya sprawy główney, ieżeli instrukcya iest ukończona, przez wchodzenie trzeciego wstrzymaną bydź nie może.

§. Osmy.

Zawieszenie sprawy i zmiana obrońcy.

Art. 63. Gdy strona lub obrońca iey umrze, albo w urzędowaniu zawieszonym, albo oddalonym zostanie w ciągu nie ukończoney instrukcyi; sprawa zawieszoną zostanie przez Kommissyą.

Art. 64. Tak we zawieszenie trwać będzie aż do obwieszczenia strony w iey istotnem zamieszkaniu, końcem popierania sprawy i ustanowienia innego obrońcy.

Art. 65. W żadnym z powyższych przypadkow decyzya sprawy, ktorey instrukcya iuż iest ukończona, wstrzymaną nie będzie.

Art. 66. Jeżeli strona odwoła obrońcę, który sprawę popierał i innego postanowi, powinna o tem stronę przeciwną lub iey obrońcę uwiadomić; a ieżeliby nie uwiadomiła, odwołanie takowe żadnego skutku w sprawie mieć nie będzie.

§. Dziewiąty.

Nieprzyznawanie (Désaveu.)

Art. 67. Jeżeli Strona niechce przyznać czynności w iey imieniu odbytych nie w Radzie Stanu, a mogących mieć wpływ na decyzyą sprawy wytoczoney przed Radę Stanu, podanie iey powinno bydź kommunikowane drugim stronom. Jeżeli Kommissye osądzi, iż takowe nieprzyznanie zasługuie bydź rozpoznanem, przedstawi to Radzie, a Rada Stanu gdy toż uzna, odeśle do właściwego Sądu po rozstrzygnienie kwestyi w oznaczonym czasie.

Art. 68. Po upłynieniu tego czasu przystąpionem będzie natychmiast do ukończenia sprawy główney, stosownie do wyroku, iaki względem nieprzyznania w Sądzie przyzwoitym wypadł. Również ma bydź przystąpionem do kończenia sprawy, gdyby w wyznaczonym czasie wyrok takowy nie zapadł, lub o nim nie było doniesienia.

Art. 69. Gdyby zaś nieprzyznanie ściągało się do czynności w Radzie Stanu odbytych, postąpionem będzie summarycznie przeciw Obrońcy w terminach przez Kommissyą oznaczonych.

§. Dziesiąty.

Decyzye Rady Stanu.

Art. 70. Rada Stanu, za wysłuchaniem rapportu Kommissyi podań i Instrukcyi, decyzyą swoią większością głosow w komplecie siedmiu Członkow stanowi, i tę do potwierdzenia Naszego podaie.

(Reszta potem.)

Z Madryta d. 26. Października.

(Z Monitora Francuzkiego.)

Podług doniesień, które od woyska Portugalskiego odebraliśmy, postępuie to woysko z awą ciągłą do zwycięztwa.

Od granic Hiszpańskich d. 12. Listopada.

Nadzwyczayną drogą odebraliśmy w tey chwili wiadomości z główney kwatery woyska w Portugalii do 1 b. m. Nayprzesadnieysza imaginacya nie może sobie życzyć pomyślnieyszych doniesień. Główna kwatera znaydowała się tylko o kilka godzin drogi od Lizbony. Przednie straże patrzały iuż na wyniosłe wieże tey stolicy. Woyska nasze miały podostatkiem wszystkiego i czyniły przygotowania do tryumfalnego wniyścia do Lizbony.

Z Fekamp d. 12. Listopada.

(Z Monitora.)

Pewien Francuz, który d. 10 wyiechał z Londynu, a wczoray odpłynął z Portsmutu, przywiozł następuiącą wiadomość: "Pod czas wyiazdu iego z Londynu d. 10 w południe, rozchodziła się tam pogłoska, że adjutant Lorda Wellingtona przywiozł doniesienie, iż woysko powraca z Portugalii, i że do G sport posłano rozkaz, aby tam urządzono lazaret dla 900 chorych i ranionych. Król miał się gorzey. Handel zupełnie ustał; w całym kraiu panowało ponure milczenie. Ostatnie doniesienia z stałego lądu sprawiły trwogę i niepewność. Papiery spadły.,,

Z Bilbao d. 7. Listopada.

(Z Monitora.)

Listy, które kupcy Bilbao, Biskai i Asturyi od swoich korespondentow z Londynu odebrali, donoszą, iż handel Angielski w wielkim znayduie się kłopocie, iż pomnażaią się bankructwa, iż kapitaliści stałego lądu odbieraią swoie pieniądze z banku, iż posłane do Gotenburga i niektórych Rossyyskich portow towary nie wynoszą czwartey części summ do zapłacenia wexlow, które kupcy stałego lądu na Londyn wydali, dla odebrania pieniędzy, które tam maią, obawiaią się grożącego Anglii upadku.

Z Hawru d. 12. Listopada.

Okropny wicher poczynił onegday w mieście naszem i iego okolicach wielkie szkody. Dwa mury spalonego nie dawno teatru obaliły się i przywaliły pobliski dom. Prawie wszystkie ulice miasta naszego zalało morze, piwnice i niższe mieszkania napełnione były wodą. Część miasta St. François neywięcey ucierpiało. Mowią, iż wiele ludzi się zatopiło; iednak nie ma ieszcze pewności. W Quilleboeuf podniosł się przybysz wody do nadzwyczayney wysokości. Zatopiło się wiele okrętow. Poczyniona przez ten wicher szkoda iest nie do wyrachowania; trwał on 48 godzin. Wiele grobli przerwanych zostały. W Paryżu wiał tenże wicher d. 11 b. m.

Z Paryża d. 16. Listopada.

Monitor zawiera następuiący okólnik do Arcybiskupow i Biskupów:

„Mci Xiąże Biskupie! Z niewymowną radością donoszę WPanu o szczęśliwey ciąży Cesarzowey, kochaney Moiey Małżonki. Dowod ten łaski Boskiey dla moiey Familii, będąc razem tak ważnym dla Moich ludow, daie Mi powod pisania do WPana ninieyszego listu i wyrażenia, iż będzie mi miło, gdy WPan nakażesz po kościołach modły o zachowanie drogiey moiey Małżonki. Przezem proszę Boga, &c. — W pałacu Naszym Fontainebleau d. 11 Listopada 1810.

Napoleon.

Królewiczowa Następczyni Szwedzka, która wyiechała stąd d. 9 z synem, Xięciem Oskarem, bawiła dotąd w Mortfontaine, skąd udała się teraz w podroż do Szwecyi.

Sławny kompozytor Mehul otrzymał od Cesarza pensyą 2000 fr.

Onegday odprawił senat z powodu listu Cesarza o ciąży Cesarzowey posiedzenie.

Arcybiskup Paryzki, Kardynał Maury, wczoray dzwon poświęcił.

Minister morski powrócił z swey podroży do Hollandyi.

Pod d. 12 b. m. wydany został następuiący wyrok Cesarski:

Napoleon, &c. &c. Gdy gościniec przez górę Simplon, który otworzył związek państwa z królestwem Włoskim, użytecznym iest przeszło dla 60 milionow ludzi; gdy skarby Nasze Francuzki i Włoski przeszło 18 milionow frankow kosztował; wydatek, który na nic by się nie zdał, gdyby handel przezeń idący nie znaydował wygody i zupełnego bezpieczeństwa; gdy Kray Walizeyski nie dopełnił obowiązkow, które na siebie przyiął, gdy rozpoczęliśmy roboty około wielkiego tego gościńca; gdy z resztą chcemy położyć koniec bezrządowi, który ten kray niszczy, i usunąć nadużycie samowładności, którey iedna partya ludu względem drugiey się dopuszcza, przeto postanowiliśmy i rozporządzili, i stanowiemy i rozporządzamy co następnie:

Art. 1. Kray Walizeyski przyłączony iest do państwa Francuzkiego.

— 2. Kray ten składać będzie ieden departament pod nazwiskiem departamentu Simplon.

— 3. Departament ten stanowić będzie część 7mey dywizyi woyskowey.

— 4. Ma bydź niezwłocznie w imieniu Naszem w posiadłość obięty, i zarządzać nim będzie jeneralny kommissarz do końca roku tego.

— 5. Wszystkim ministrom Naszym polecone iest uskutecznienie ninieyszego wyroku.

(Podp.) *Napoleon.*

Jenerał dywizyi Cezar Berthier mianowany iest jeneralnym kommissarzem do obięcia kraiu Walizeyskiego.

Tryest ma podług ostatniego obrachunku 29,908 mieszkańcow w 1406 domach. Pomiędzy mieszkańcami znayduie się 48 Ormianow, 120 Grekow i 1016 Zydow.

Dziś powrócili Nayiaśnieysi Cesarstwo z Fontainebleau na mieszkanie do Paryża.

Z Londynu d. 7. Listopada.

(Z Monitora Francuzkiego.)

Dziś nie ma się Król gorzey, chociaż przeszłey nocy mało spał.

Doktor Reynold, który, iak wiadomo, leczył króla w roku 1788, znayduie się i teraz przy nim. W pałacu St. James przeznaczono osobny pokoy, w którym czyniący służbę szambelan udziela wiadomości o stanie zdrowia Króla. Publiczność iest z resztą bardzo niekontenta z ogłaszanych o chorobie Króla doniesień; zawieraią one tylko w sobie ogólne wyrazy, które częstokroć przeciwią się iedne drugim. Unikaią dokładnego opisu choroby, ażeby nie pomnażać trwogi publiczności. Choroba nie iest z resztą tak mocna iak w roku 1788 była, ale też zmnieyszyły się fizyczne siły Króla. Z żalem dowiaduiemy się, iż do tylu nieszczęść domu Królewskiego przyczyniła się ieszcze choroba Królowey. Niebo zpuściło na towarzyszkę szanownego naszego Monarchy ciężką chorobę. Spodziewamy się iednak, iż wrodzone iey siły przezwyciężą to okropne dotchnienie, i że długo ieszcze żyć będzie. Królewna Marya zachorowała także, ale choroba iey nie iest znaczną. Wszczorzy postawiono J. K. M. i pilewki. Terras w Windsor iest ciągle zamknięty.

Z ita gorączka czyni na wyspie Kuba wielkie spustoszenia. Kilkanaście stamtąd przybyłych okrętow utraciły większą część swego ludu.

Po rozpisaniu Lorda kanclerza i nowey niższey izby, zbierze się na 15 b. m. więcey zapewne członkow, niżeli po inne czasy.

Dowiaduiemy się z żalem, iż burza poczyniła pod zachodniemi brzegami wielkie szkody. Flota Baltyckiego morza, która wyszła nie dawno pod żagle ku północy, przymuszoną została powrócić, wytrzymawszy okropną burzę przy zatoce Hoseiy, pod czas którey 28 okrętow utraciły kotwice i liny.

Listy z Bordeaux donoszą, iż do zbudowanych w Antwerpii i innych portach okrętow, tak dalece brakuie we Francyi maytkow, iż posłano do Hiszpanii rozkazy, aby tam ile można wybrano ludzi na maytkow, z których kilka batalionow znaydować się iuż ma w drodze do Antwerpii.

W nowey Hollandyi znaleziono butelkę z listami, która przed 17 laty zakopana tam była. Listy te tyczą się sławnego Wędrownika la Peyrouse, i odesłane są do Anglii do Margrabi Wellesley.

D. 8. Listopada. — D. 4 posłany został posłaniec stanu od admiralicyi z listem do Pana Mackenzie do Morlaix. Rząd nasz niczego nie zaniedbał, co tylko ludzkość wskazywała, dla uwolnienia naszych współziomkow, którzy nieszczęściem tak długo w niewoli zostaią. (*)

(*) Przypisek Monitora. *Jeżeli chcecie waszych współziomkow uwolnić, ieden tylko iest sposob, to iest, musicie bydź sprawiedliwemi i wymienić człowieka za człowieka, stopień za stopień, Francuzow za Anglikow, Portugalczykow i Hiszpanow. Ten warunek nie podlega teraz i na przyszłość odmianie. Gdy wam czynione są propozycye do pokoiu, powiadacie, iż ich przyiąć nie możecie, ieżeli nie będą wnich obięte mi rokoszanie Hiszpańscy. Gdy zaś mowa iest o wymianie ieńcow, nie chcecie przypuścić do niey ludzi, którzy iako wasi przyiaciele w niewolą zabranemi zostali. Toż żołnierze Hiszpańskiego woyska w Galicyi, którzy zasłaniaiąc cofanie Jenerała Moore zabranemi w niewolą zostali, nie maią bydź wymienionemi za Francuzow,*

Dnia 10. Listopada. — Dzisieysze doniesienie o chorobie Króla wyraża:

"Mniemamy, iż J. K. Mść ma się dziś rano lepiey, niżeli przed 5 lub 6 dniami.

Reynold, &c.,,

Przybyła dziś Dublinska gazeta donosi, iż do Waterfort przybył okręt z Oporto z połową tylko ładunku, ponieważ dla nadciągaiących tam Francuzow nie mógł dokończyć ładowania.

Listy od rzeki Plata pod d. 19 Sierpnia donoszą, iż Liniers z swoim synem i zięciem, iako też rządca Korduby poymanemi przez rokoszanow zostali. Monte-Video zostaie wierne juncie Kadyxkiey. Junta w Buenos Ayres zakazała wszelkiego handlu z Monte-Video należącemi do tego rządstwa krajami.

Sądzą, iż naynowsze listy od Lorda Wellingtona nadeydą na fregacie Macedonia.

Korsarze Francuzcy z Dieppy zabrali 4 Angielskie i 2 Amerykańskie okręty i tam przyprowadzili.

Fregata Niemen i kilku slopow odebrały rozkaz udania się do Falmutu dla przyprowadzenia tu stoiących tam pocztowych statkow, na których lud się zbuntował.

Do Plimutu posłano rozkaz, aby w tameyszym lazarecie morskim przygotowano łóżka dla 2500 chorych.

---

którzy w teyże lub inney rozprawie dostali się w waszą niewolą? Toż żołnierze woyska Cuesty, którzy w bitwie pod Talawera prawe skrzydło Angielskiego woyska składali, a przechodząc za Tagus iako tylna straż Angielska w niewolą zabranemi zostali, ciż ludzie, którzy do waszey służby przyiętemi byli, i poświęcili się dla zabezpieczenia cofania Jenerała Wellington, maią bydź od wymiany wyłączonemi i nie bydź iako Anglicy uważanemi? Toż nie chcecie wymienić Hiszpanow, którzy czyniąc razem z woyskiem waszem wycieczki z Kadyxu, w niewolą zabranemi zostali? Toż załogi w Ciudad Rodrigo i Almeidzie, któreście w tych twierdzach zamknęli, przyrzekaiąc im odsiecz, i które zasłaniaiąc woysko wasze, poświęciły się dla niego, nie chcecie uznać godnemi wymiany? Jest to rzecz niesłychana. Woysko razem się biiące, zwłaszcza ludzie waszem orężem uzbroieni, waszemi pieniądzmi płatni, waszem suknem odziani, iakiego bądź są narodu, powinni do wymiany należeć. W całym tym układzie gabinet Angielski używał tylko wybiegow. Nie chciał dopuścić, ażeby człowiek za człowieka, stopień za stopień był wymieniony, i ażeby Francuzi, Anglicy, Niemcy, Portugalczykowie i Hiszpanie zarówno pomiędzy woiuiącemi stronami do wymiany należeli. P. Mackenzie żądał po dwa razy paszportow, tak, iż za każdem żądaniem przeszło miesiąc upłynął, i nakoniec opuścił Morlaix. Z resztą rząd Angielski nie tak negocyatora, iako raczey szpiega do Francyi przysłał. Nie podobna podley tak on postępował. Nadużył udzieloney sobie wolności przeieżdżania się o dziesięć mil po prowincyi, utrzymywał korrespondencye, rościł sobie prawo do policyi kraiowey i dopuszczał się wszelkich zdrożności młodego człowieka bez doświadczenia. P. Mackenzie był na końcu woyny roku 1805 ajentem w Kataro, poźniey ajentem okropney sceny w Kopenhadze. Słowem iest to człowiek gatunku Dreka, Wickhama i Jacksona. Gdyby Anglicy chcieli szczerze układać się, wiedzieliby iaką osobę posłać. Chcąc, aby pokoy w Amiens do skutku przyszedł, posłali Lorda Kornwallis, którego sam Charakter wyiawiał szczere uczucia. Anglia obfituie tak, iak inny kray, w mężow poważnych przez światło i wyborny charakter. Ma także podostatkiem obmierzłych ludzi, politycznych Figarów, wykrętnych negocyatorow, szpiegow i podpalaczow. Jeżeli szczerze układać się zechce z Francyą, poznać to będzie można po osobie, którą do tego wyznaczy. Jeżeli kiedy Anglia zechce zawrzeć traktat z Francyą, to sprawiedliwość, rozsądek i rzetelność muszą bydź zasadami iey postępowania. Podeyść można tylko nieoświeconych Nabobow w Indyi, ale żadnego oświeconego rządu.

DODATEK

DO Nro 97.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W ŚRODĘ DNIA 5. GRUDNIA 1810.

Z Warszawy d. 1. Grudnia.

Ministeryum Woyny.

Sekretaryat Jeneralny. *Bióro Korrespondencyi.*

Nro. 2817.

W Warszawie d. 27. Listopada 1810.

Jozef Xżę Poniatowski, Jenerał Dywizyi, Naczelny Dowodzca Woysk Polskich Xięstwa Warszawskiego, Orderow Wielkiey Wstęgi Legii Honorowey, wielkiego Krzyża woyskowego Polskiego, Neapolitańskiego, Orła Białego, i innych Kawaler.

Do JPanow Bergonzoni i Lafontaine, Inspektorow Jeneralnych zdrowia.

Odebrawszy od WPanow doniesienie o dziwnych przymiotach Balsamu Chińskiego, którego mocą wszelkiego rodzaiu rany i zaiątrzenia ciała, miane dotąd za niewygoione, roku przeszłego, i teraz bieżącego, w szpitalach głównych, szczególniey w Lubelskim, szczęśliwie i gruntownie wyleczone zostały, i że JP. Vetorini, wspomnionego Balsamu właściciel, znaczną iego ilość w czasie woyny wspaniale poświęcił na ratunek obrońcow Oyczyzny, postanowiłem i zalecam WPanom, ażeby Balsam Chiński, do wszelkich ran i zaiątrzeń ciała, do iakichkolwiek wedle ich doświadczenia okazał się skutecznym, był w szpitalach woyskowych używany, a JPanu Vetoriniemu, za iego ludzkość oświadczone było głośno moie podziękowanie, wdzięczność woyskowych, których Balsamem swoim do zdrowia przywrócił.

(Pod.) *Jozef Xżę Poniatowski.*

Zgodno z oryginałem:

Vice Dyrektor Biór Ministeryum woyny.

Pułkownik Bennet.

W. Hrabia Jan z Kurozwęk Męciński, został dnia 13 Października r. b. mianowany Szambelanem Nayiaś. Fryderyka Augusta, Króla Saskiego, Xcia Warszawskiego.

Z Królewca d. 2. Listopada.

(Z Monitora Francuzkiego.)

Nakoniec los wysłanego na morze Baltyckie Angielskiego konwoin rozstrzygniony został. Składał on się z przeszło 600 żaglow Angielskiemi i osadowemi towarami ładownych. Zaledwo Admirał Saumarez, maiący zlecenie zasłaniać ten konwoy, odebrał wiadomość, iż Angielskie okręty w wszystkich północnych portach skonfiskowane zostały, wysłał zaraz w wszystkie strony ostrzeżenia, aby okręty tego konwoiu do wspomnionych

port w nie zawijały i zgromadził ie dla odesłania ich za pomyślnym wiatrem do Anglii. Gdy się to działo, Francuzcy konsulowie na dany sobie znak z Francyi, ażeby tem okrętom pozwolić spokoynie zawinąć, potem ie skonfiskować, co wielką byłoby korzyścią dla stałego lądu, dołożyli wszelkiego starania dla uspokoienia w tey mierze Admirała Saumarez; lecz stary ten marynarz nie dał się od razu uwieść. Posłał on 14 okrętow do Piławy i innych portow, ażeby po losie, który te spotka, mógł resztą rozrządzić. Weszły one do wspomnionych portow, gdzie domyśl no się, co to znaczyć miało, i nie skonfiskowano ich. Admirał Saumarez dał potem rozkaz całemu konwoiowi, aby do różnych portow popłynął, lecz od 8 do 20 panował mocny wiatr. D. 21 z rana powstała niesłychana dotąd na morzu Baltyckim burza, i konwoy rozproszony został. Rachuią, iż rozbiło się 150 okrętow, znaczna ich liczba zapędzona pod brzegi Duńskie, skonfiskowana została; wiele iest uszkodzonych, a reszta zawinęła do Piławy i iest skonfiskowana. Podług wyznania maytkow, wartość tego konwoiu wynosi do 150 milionow frankow, który następuiący los spotkał: Korsarze Duńscy zabrali lub w Danii skonfiskowano za 40 milionow; morze pochłonęło za 35 milionow; przez uszkodzenie zginęło za 20 milionow; większa liczba pozostałych okrętow skonfiskowane zostały w Piławie i innych portach. Jeneralny konsul Clerembault, P. Ooetlosquel, który odbywa obowiązki konsula w Elblągu, Radzca stanu Jordan i tayny Radzca Henry przyczynili się wiele do urządzenia tak znaczney straty handlowi Angielskiemu.

Z Frankfortu d. 18. Listopada.

Wczoray postanowiona tu do naszeywestrowani Angielskich i osadowych towarow Cesarska kommissya wykonała wyrok d. 19 Października, kazawszy znalezione tu towary Angielskie spalić. Czynność ta odbyła się w czworogranie woyska pod bronią w obecności członkow kommissyi i deputowanych od municypalności. Wartość pochłonionych przez płomienie towarow rachuią do 400,000 frankow.

Z Hermanstadtu d. 12. Listopada.

(Z Gazety Prezburskiey.)

Od połowy miesiąca Października odbieramy z Bukaresztu iedne po drugim doniesienie o zdobyciu przez Rossyyskie woyska kilku twierdz Tureckich; podług tych doniesień zdobyły rzeczone woyska Zibra Brzozową, daley leżące na lewym brzegu Dunaiu Turno, nakoniec Nikopolis, Silauna i Rakitnica. Wszystkie te nagłe zwycięztwa woyska Rossyyskiego napełniły Bukareszt radością i zbogaciły to woysko rozmaitą zdobyczą w potrzebach woiennych i żywności; wszystkie więc okolice z obu stron Dunaiu aż do Widynu znayduią się w ręku zwycięzcow.

Daleką drogą przez Bośnią odebraliśmy doniesienia z Konstantynopola do 10 Października, które nic ważnego w sobie nie zawieraią. Posiłki z Azyi przychodziły tam przez cały miesiąc Wrzesień; flota Turecka zatrzymywana tam iescze zawsze była przez wiatr przeciwny; janczarowie odebrali żołd zaległy, i zawsze ieszcze mniemano, iż W. Sułtan w krótce uda się do woyska; niektórzy sądzą nawet, że iuż wyiechał.

W Wołoszczyznie zakładaią w wielu mieyscach szkoły.

Z Liworna d. 4. Listopada.

Podług zapewnienia podrożnego, który w roku przeszłym obiechał Arabią, wywożą teraz z połudnowey części tego kraiu, który znany iest pod nazwiskiem szczęśliwey Ara-

bii, corocznie 70 milionow funtow kawy do Egiptu, Turcyi, Persyi; Anglii, &c. Przed 20 laty zaledwo 6 ą część tey ilości do obcych kraiow sprzedawano. Wywoz tea dzieie się powiększey części z portu Mokka, dla czego też Arabską kawę nazywaią w Europie kawą Mokayską. Przechodzi ona w dobroci zachodnio-Indyyską i z Jawy w wschodniey Indyi. Arabia iest także właściwą oyczyzną drzewa kawowego, skąd dopiero w połowie wieku 1780 przeniesione zostało do Indyy wschodnie i zachodniey.

Z Wiednia d. 14. *Listopada.*

(Z Gazety Hamburskiey.)

Naynowsza z Konstantynopola poczta przyniosła między innemi wiadomość, iż Szach Perski zawarł nagle pokoy z Rossyą; lecz warunki iego nie były ieszcze wiadome. Listy tąż pocztą nadeszłe wyrażaią, iż Porta podług wszelkiego podobieństwa nakłoni się wkrótce do pokoiu, ponieważ wypadek tegorocznego kampanii przekonać ią musiał, iż pomimo wszystkich natężeń nie potrafi wydołać siłom Rossyyskim i waleczności iey woysk. Zamiast odzyskania utraconych prowincyy, musi W. Wezyr mieć się odpornie i patrzeć, iak iedna po drugiey z twierdz poddaią się nad Dunaiem. Odstąpienie lewego brzegu Dunaiu będzie więc pierwszym warunkiem przyszłego pokoiu.

Z Laibacha d. 3. *Listopada.*

C. K. wyrok pod d. 18 Września w Fontainebleau wydany, zawiera co następuie:

1) W Illiryi ma bydź do naszey floty środziemnego morza 400 maytkow wybranych. 2) Każdy z tych maytkow powinien mieć 22 do 30 lat, bydź silny i zdrowy i przynayminey 3 letnią odbydź służbę na 150 beczkowym okręcie. 3) Za przybyciem do portu Tulońskiego otrzyma każdy z nich lub iego familia 50 frankow nadzwyczayney nagrody. 4) Żołd tych maytkow do pierwszey klassy należących będzie 30 fr. na miesiąc. 5) Na końcu każdego miesiąca odbiorą iednę część tego żołdu, a po skończoney kampanii dwie inne części. 6) Z osta nich dwoch części mogą ieden k miesięcznie 8 fr. swey familii przekazać. 7) Te 400 maytkow stanowić będą 4 dywizye, z których pierwsza zgromadzi się w Raguzie, druga w Zara, trzecia w Fiumie, a 4ta w Tryeście. 8) Jak tylko przybędą otrzymaią mundury, po 3 koszule, po 2 pary trzewikow, 2 pary pończoch, pantalony i przodem żołd miesięczny. 9) Maytkowie ie mogą na okrętach Naszych na wszystkie officerskie stopnie postępować.„

Xżę Raguzy, Marszałek Marmont, dodaie do tego wyroku, iż wzmiankowani maytkowie maią bydź ile możności przez dobrowolny zaciąg zebrani. Jeżeli liczba ich nie będzie do 15 Grudnia dopełniona, tedy reszta dobrana bydź ma przez losowanie; lecz ci nie dostaną nic na rękę.

Dnia 3 i 4 *Grudnia* 1810.

Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Kleparzu sprzedawanych.

Na Monetę.	*Przednie:* *Złp.*	*gr.*	*Srednie.* *Złp.*	*gr.*	*Poślednie.* *Złp.*	*gr*
— Pszenicy	12	—	11	—	10	—
— Żyta	8	—	7	—	6	15
— Jęczmienia	7	—	6	—	5	15
— Grochu	6	15	6	—	—	—
— Owsa	5	—	4	15	4	—
— Jagieł	14	—	13	—	12	—
— Rzepaku	14	—	12	—	—	—

D O N I E S I E N I A.

Prefekt Departamentu Krakowskiego podaie do powszechney wiadomości, iż końcem opatrzenia w opał Lazarety, Koszary, i piekarnie woyskowe w Krakowie, na dostarczenie

drzewa sągow 930 odprawiać się będzie licytacya, dnia 1go Grudnia r. b. o godzinie 10 rano w domu Prefekturalnym. Każdy życzący sobie za mnieyszą cenę tak wą ilość drzewa dostarczyć zaopatrzony w kaucyą zł. pol. 2000 w dobrey monecie, ma się stawić w Prefekturze na dzień wyżey wyznaczony.

Wodzicki, Prefekt.

Wroński Sekretarz Jeneralny.

Sądu Pokoiu Powiatu i Miasta Krakowa wydział Policyyny ninieyszem komu na tem należy czyni wiadomo: że w składzie tegoż wydziału znayduie się 15 chustek róźnego gatunku iuż przechodzonych od podeyźranego, o ich kradzież nieiakiego Franciszka Klaus włoczęgę odebrane. Ktoby przeto mógł owych chustek własność udowodnić, niechay się tu w Sądzie z dowodami zgłosi. Dan w Krakowie d. 16 Listopada 1810.

Kozłowski, Podsędek.

W dniu 20 Grudnia r. b. o godzinie 9 rano w kancelaryi W. Podprefekta Powiatu Stopnickiego odbywać się będzie licytacya zysku z wyszynku wódki, miódu i piwa w mieście Stopnicy na rzecz kassy Kameralney tameczney. Każdy chcący tak wy dochod dzierżawić w dniu i godzinie iako też mieyscu oznaczonym stawić się powinien opatrzony w wadium trzysta osim dziesiąt zł. pol. 9 groszy w srebrney monecie. Gdzie o punktach kontraktu poprzedniczo uwiadomionym zostanie.

Wodzicki Prefekt.

Wroński, S. J.

Podaie się do publiczney wiadomości, iż dobra Grodkowice z przyległościami cześcią w Łysokaniach i Szczurowie, w Cyrkule Bocheńskim Galicyi Austryackiey sytuowane, z znacznym dość lasem od Puszczy Niepołomskiey ograniczonym, trzy mile od Krakowa, dwie od Bochni, mila od Wisły, za gotowe pieniądze w dobrey monecie są do sprzedania każdego czasu. Życzący sobie nabycia tych dóbr, raczą się udać do W. Jana Rożyckiego w Radczychowicach mieszkaiącego w Departamencie Krakowskim, Powiecie Stobnickim pod Nowym Miastem Korczynem, a tam nietylko o cenie, ale i całym stanie tych dóbr dokładną odbiorą informacyą.

Prefekt Departamentu Krakowskiego podaie do wiadomości, iż podług nowey organizacyi Sądownictwa karzącego przyłączonym do Xięstwa Warszawskiego kraiu ustanowione w miastach Lublinie, Zamoyściu, Biały, i Łukowie wydziały Policyi poprawczey, czyli Sądy kryminalne Podsędkowskie, Jurysdykcyi głownego Sądu Sprawiedliwości karzącey na Departamenta Lubelski i Siedlecki; podległe, po rozesłanych na rzeczone mieysca Urzędnikach Sądy takowe składaiących Urzędowanie swoie iuż rozpoczęły. Na cżą zatym do Jurysdykcyi Sądu kryminalnego Podsędkowskiego Lubelskiego Powiaty

Lubelski.
Kaźmirski.
Kraśnicki.
Krasnostawski.
Lubartowski.

Do Jurysdykcyi Sądu Kryminalnego Podsędkowskiego Zamoyskiego.

Zamoyski.
Chełmski.
Hrubieszewski.
Tomaszewski.
Tarnogrodzki.

Do Jurysdykcyi Sądu kryminalnego Podsędkowskiego Bialskiego Powiaty.

Bialski.
Włodawski.
Radzyński i
Łosicki.

Do Sądow kryminalnych Podsędkowskich Łukowskich.

Łukowski.
Siedlecki.
Węgrowski.
Garwoliński.
Zelechowski.

Takowe uwiadomienie osądził potrzebnym, z tego szczególnie powodu, aby Zwierzchności mieyscowe, w zachodzących przypadkach kryminalnych do przyzwoitych regulowały się wydziałow, i sprawiedliwość karząca zwłoki niedoznawała.

Wodzicki Prefekt.

Wroński, S. J.